

te retinemus: si tamen fidem nostram operibus sequimur. Ille enim vere credit: qui exercet opando quod credit. AVG. Preteriti autem temporebus vobis est verbis tanquam ille qui id quod erat futurum in sua nouerat profectio natione iam factum. CHRY. Cum ergo aliquis nunc dixerit: Utinam in tempore illis huiusc: et vidissem christum miracula faciente exercogiteret. Beati qui non viderunt et credidierunt. THEO. Exponuit autem et hinc discipulos qui nec plagas clavorum nec latus palpates crediderunt.

CHRY. Quia vero iohannes patriciora alijs euangelistis dixerat subiungit: Multa quidem et alia signa fecit iesus in conspectu discipulorum suorum quod non sunt scripta in libro hoc: sed nec alii oportenterunt: sed quod erat sufficiens atrahe ad fidem audientes. Hoc autem video hic dicere ea quod post resurrectionem sunt signa: et ideo dicit in prospectu discipulorum: cum quod solis per resurrectionem ostenderetur esse deo vide ut discas quoniam non solum discipulorum gratia signa fieri possunt: induit. Nec autem scripta sunt ut credatis quod iesus est christus filius dei: coram ad humanam nam loquens: et ut ostenderet quoniam non illi quod creditur: sed nobis propter utilitate credere subdit. Et ut credentes vitam habeatis in nomine eius. I. per iesum ipse autem est vita.

C.A.XXI.

**P**rostea manifestauit se iterum iesus ad mare tyberiadis. Manifestauit autem sic: Erat simul simon petrus et thomas qui dicitur thymus et nathanael qui erat a chana galilee: et filius zebdei: et alii ex discipulis eius duos. Dicit ei simon petrus: Clado pescari. Dicunt ei: Venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in nauem: et illa nocte nihil prenderunt. Unde ne aut facto stetit iesus in littore: non tamen cognoverunt discipuli: quod iesus est. Dicit ergo eis iesus: Pueri: nunquid pulmentarium habetis? Unde respondebat ei: Non. Dicit eis: Vittate in dextraz nauigij rhete: et inuenietis. Disserit ergo et iam non ualebat illud trahere per multitudine piscium. Dicit ergo discipuli ille quem diligebat iesus petro: Domine tu es. Simon petrus cui audisset quod dominus est: tunica succinxit se. Erat namque nudus et misit se in mare. Alii autem discipuli nauigio uenerunt. Non enim longe erat a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rhete piscium. Ut ergo descenderunt in terram: uiderant prunas positas: et pescem suppositum et pane. Dicit eis iesus: Afferte de pisci-

bis quos prendidistis nunc. Ascendit simon petrus et traxit rhete in terra plenum magnis piscibus centuum quaginta tribus. Et cum tanti essent: non est scissum rhete.

AVG. Quod immediate evangelista promiserat: velut huius libri indicat fines: sed narrat hic deinde quae admodum se manifestauerit dominus ad mare tyberiadis vii dicitur. Postea manifestauit se iesus iterum ad mare tyberiadis. CHRY. Dicit autem postea: quia non potest in eis ambulabat ut antea. Dicit etiam: Manifestauit se: quod non videref nisi cōdescenderet: quod inconveniens erat corpore. Loci autem meminit osmodicem quoniam plurimi timor eis dominus abstulerat: ut de reliquo ipso loget a domo procedat non ultra in domo conclusi: sed in galilea ierat piculum declinantes iudeicu. BED. More autem solito euangelista prius retulit eam: deinde quaeadmodum res gesta sit enarrat. vii seqvitur: Manifestauit autem sic. CHRY. Quia vero neque dominus cum eis continebat: neque iesus datus erat: neque aliquid tunc erat eis commissum: neque aliquid habebant agere: arte pescatori tractabantur. vii seqvitur: Manifestauit autem sic: Erat simul simon petrus et thomas qui dicitur thymus: et nathanael qui erat a chana galilee: qui vocatur et a philippo: et filius zebdei: siacobus et iohannes et alii ex discipulis eius duos. Dicit eis simon petrus: Clado pescari. GRE. in homine. Queritur potest cur petrus qui pescator ante conversionem fuit: post conversionem ad pescationem rediit: cum veritas dicatur: Nemo mittens manum ad aratum: et respiciens retro aptus est regno dei. AVG. Quod si fecissent discipuli: defuncto iesu prouisus resurrexisset a mortuis: putaremus eos illa quod aios eorum occupauerat desperatio fecisse. Nunc vero per eum sibi de sepulchro redditum vivum per inspecta vulnorum loca: per acceptum eius insufflationem spiritus subito sicut fuerat non homo sed pescator. Rendendum est quod non eos fuisse prohibitos et arte sua licita victus necessarii querere: sicut apostolat in integritate suata: si quis uideat aliud non haberet. Si enim bruis paulus ea prout quod pfecto cum ceteris euangelistis predicatoribus habebat: non cum ceteris uteretur sed stipendiis suo militaret: ne gentes a nomine christi possent alienas: doctrina eius quamquam venaliter offendere: aliter educare: arte quamquam non nouerat didicere ut dum suis malis transfigit doctor: nullus querens auditorem: quoniam magistrus petrus qui iam pescator fuerat quod nouerat secum: si ad prius illud tempus: aliud uideat non uenire. Sed nidesbit quod si: Et cur non uenit cum dominus promiserit vice: Querite primum regnum dei et iustitiam eius: et hec oia appetentes vobis: Propterea et dominus quod promisit impluit: namque alii pescantes qui capentes apposuit: quod non ob aliud credet: et eis ingressisse penuria quod cogerent ire pescatores nisi dispositi volentes exhibere miraculum. GRE. in homine. Negocius ergo quod ait conversione sine pectore exiit: huius etiam post conversionem repetere culpa non fuit. vii post conversionem suam ad pescationem petrus rediit: Mattheus vero ad telonum negotiorum non resedit: Sunt enim pleraque negotia que sine peccato exhiberi aut vir aut nullus latenus possunt. Que ergo ad peccatum implicant: ad hec necesse est ut post conuersationem animus non recurrat. CHRY. Alii autem discipuli sequebantur per-

# Johannes

vñ dñ. Dicunt ei: venim⁹ ⁊ nos tecū. Colligati enī de reliquo sibi inuicē erāt. Simul volebat pescatōz yis dere. Seq̄: Et erie, ⁊ ascē. i nauiz. In nocte at pīca bāns: qz adhuc formidolos⁹ erāt. GRE. Sc̄ā ē aut discipulis pescatōz magna difficultas: vt veniente magistro fieret admiratiōz magna sublimitas. vñ seq̄: Et illa nō nihil prēdiderūt. CHRY. Laborātib⁹ autē: ⁊ afflictis discipulis assistit iesus. vñ seq̄: Dñe aut fa. st̄. ie. in lit. nō tñ cog. disci. qz iesus ē. Nō enī seip̄s mor̄ eis ondit: s̄ voluit ⁊ allocurioz cū eis inire. Et pīmo loq̄tur eis hūani. nā seq̄: Dicit eis ie. pī. nūqd pulmē habetis. Hoc aut dicit quāsi ab eis aliqd emere vellet. vt aut timuerūt: eis signū ondit p qd cognoscerēt. Seq̄ enī: Dicit eis: Nīt. in der. na. rhe. ⁊ inuenietis. Multa aut sequēt fa. etia sur: quor pīmī ē: multos pisces eē ḡphēsos. vñ seq̄: Disserit ḡ rhe. ⁊ tā nō vale. illō tra. p mul. pi. sciū. S̄ in xpī cognitiōe petr⁹ ⁊ iohānes suos, p̄pos modos onderūt. Iohānes. n. p̄spicatoz erat: ⁊ tō pri mo coguit christū. vñ seq̄: Dicit ḡ disci. il. quē di. ie. pe. dñs e. BEDA: Hoc inditio siē sepe: ita ⁊ h̄ suā demōstrat plōnā. Coguit aut pīmī dñm̄ sive mira culo pescatōz: sive sono p̄cognite vocis: sive pīme re miniscens pescatōz. CHRY. Petr⁹ aut feruētōz erat: ⁊ tō pīmī venit ad obūstū. Seq̄ enī: Simō petr⁹ cū audisset: qz dñs ē tunica succinūt se. erat. n. nudus. BEDA. Lōr aut petr⁹ nud⁹ fuisse ad cōpatiōne ceteroz vētimentoz qb⁹ vti solebat: sicut solem⁹ dicē cū aliquē simplici vēstimenti vīdem⁹ indutū: q renud⁹ incedie. Hinc pōt intelligi p̄ more pescatorū studio pescādi nud⁹ incesserit. THEO. Qd̄ vō se p̄cinxit petr⁹ pudoris ē signū. p̄cinxit aut se linea amictu quē senices ⁊ tyri pescatores circūvolūt sibi cū nūdi sint etiā ceteris idūmetis apponut. BEDA. Eodē aut ardoe quo ⁊ multa alia fecerat: venit ad iesū. vñ seq̄: Et mi. se i mare: alii aut dis. na. venerit. Nōt̄ intelligēdū ē petr⁹ sup̄ flūt̄ venisse: s̄ aut na tando: aut pedib⁹ p̄pījūs: qz erant p̄pē terrā. Seq̄ enī: Nō lō. enī erat a tra: s̄ q̄si cub. ducētis GLO. Interpositio ē. Seq̄ enī: Trabētes rhete pescū. vt sit ordo līe. Alij discipuli nauigio venerūt trabētes rhete pescū. Nō lōge enī z. CHRY. Deinde aliud signū ponit cū subdīt: Ut ḡ desce. in tra: videft pī. po. ⁊ pī. suppo. ⁊ panē. Nō enī adhuc ex māteria supposita opaf: s̄ ad id qd̄ ē mirabilius dūcūt si gna ondēs: qm̄ ⁊ ex subiecta materia anī crucē mira cula faciebat ppter quādā dispensationē. AVG. Nō aut hic intelligēdū ⁊ panē fuisse prūnis suppo sitū: s̄ q̄si dicēt: Viderūt prūnas positas ⁊ pī. sup posita prūnis: ⁊ viderūt panē. CHRY. Ut aut ondēret nō ee phātasina qd̄ factū ē: ubet et pescib⁹ ab eis captis afferti. Seq̄ enī: Dicit ei ie. Affe. ex pīscī. quos p̄dī. nūc. Deinde ⁊ aliud signū fuit q̄ ex mul titudine pīscī rhete nō est scīssū. vñ seq̄: Ascēdit si. pe. ⁊ traxit rhe. ad terrā: ple. mag. pī. cētū qn̄qinta trib⁹. Et cū tātī cētū nō ē scīssū rhete. AVG. My stice aut in captura pīscī cōmēdauit ecclēsī sacra mentū: qualis futura ē in ultima resurrectiōe mor tuoz. Et ad hoc cōmēdandū valet q̄ tāq̄ finis est interposit⁹ libri: q̄ eēt etiā secutore narratiōis q̄si. p emī. Qd̄ aut septē discipuli fuerunt in illa pescatio ne: suo septenariō numero sīc significat t̄pis. vñiuer

sū quippe septē dieb⁹ voluit tēp⁹. THEO. Lū aut nor erat: ante sc̄is christi pītīā pp̄bete nūbil cepe rūt: qz eis vñā nationē iſrl̄ corrigere conarent: illā tñ frequēter in idolatriā labebat. GRE. i home. Queri aut pōt cur discipulis in mare laboratib⁹: p̄ resurrectionē suā corā discipulis in flūtib⁹ maris ambulauit: S̄z mare pīs seculū significat: qd̄ se eā rū tumultib⁹ ⁊ vndis vite corruptibilis illidit. p̄ soli dītate aū littoris ppetuitas quietis eterne figurat. Quia igis discipuli adhuc flūtib⁹ mortalis vite ins erāt: in mari laborabāt. qz aut redēptor nī iā corrptionē carnis excesserat: p̄ resurrectionē suā in littore stebat. AVG. Littus etī finis ē maris: ⁊ tō finē significat leculi. Pteut enī i h̄ loco q̄liter i fine seculi futura sit: ita vīs alia pīscatōe significavit ecclēsī qliē nūc sit. vñ ihi iesus nō stebat in littore: s̄ ascēdēs i vñā nauī q̄erat simonis: rogauit eū a tra reducē pusillū. In alia pīscatōe nō mittūt rhetia in dexterā ne solos significēt bonos: nec un finistrā ne solos malos: s̄ in dīnter Laxate inq̄ rhetia vīa i ca pturā: vt pīmītōs intelligam⁹ bonos ⁊ malos. Pic aut mittite inq̄ i dexterā nauigii rhetē: vt significa ret eos q̄ stebāt ad dexterā solos bonos. Illud feci initio p̄dīcatōis sue: h̄ p̄ resurrectōy suā: hic ondēs illā capturā pīscī bonos ⁊ malos significare quos nūc h̄ ecclē. ista vō tīmō bonos quos hēbit i eī nūc: ḡplēta i fine bñi sc̄l̄ resurrectōe moruoy. Illi at q̄ p̄tinēt ad resurrectōe vite. i. ad dexterā: ⁊ vñ tīpī ani noīs rhetia designat: nō nisi in littore. i. i fine seculi cū resurrexerit apparebūt: iō nō valuerit sic tra here rhetia vt in nauē resūderēt quos cepant pisces sicut de aliis factū ē. Habet at istos dexterōs ecclā p̄ finē vite hui⁹ i sōno pacis: velut i p̄fūdo latētes donec ad litt⁹ rhetē p̄ueniat: qd̄ i pīma pīscatōe du ab⁹ nauiculis h̄ isto loco oucētis cubitis tñr: cētū ⁊ centū existimo figurati: ppter cētūq̄ generis ele cōtos: ⁊ circūcīsionē ⁊ p̄putū. BEDA. Uel p̄ dīctōs cubitos gemīa charitatis vītūs exprīmīt: p̄ dile ctionē enī dei ⁊ primi christi p̄pīnq̄. Pisces aut assūs ē christ⁹ passus. Ipse latere dignat̄ ē in aq̄ generis hūani. Lapi voluit laq̄ nīf noctis: ⁊ q̄ nobis fact⁹ est pīscī hūanitate: extitit nobis panis nos refīcītis sua diuinitatē. GRE. Detro aut sc̄a ecclēsīa ē cōmissa. ipsi specialiter dī. Dācē oīes meas. qd̄ ḡ postmodū aperīt i voce nūc significat i ope Ipse enī pisces ad soliditatē littoris grabit: q̄ sta bilitatē eterne patrie fidelib⁹ ondit: hoc egit verbis hoc epulis. hoc agit quotidie miraculoz signis: sed cū rhete magnis pīscī plēnū dñ: addit⁹ ⁊ quantis. ⁊ hoc ē qd̄ subdīt: Plēnū magnis pīscī: cētū qn̄q̄ gīntatib⁹. AVG. In alia pīscatōe numer⁹ pīscī nō exprīmīt tanq̄ illud ibi fiat qd̄ p̄dīctū ē p̄ pīpētā. Annūciati ⁊ locut⁹ sūt: multiplicati sūt sup nume rū. Hic vō cert⁹ ē numer⁹: cui⁹ reddēda ē rō. Numēris enī q̄ legē significat decē est: p̄pē decalogū. Lū aut accedit ad legē ḡra. i. ad litterā spūs: quodāmō denario numero addit⁹ septenari⁹: septenariō q̄pē mūero significat spūscū ad quē significatio p̄pīe p̄tinet. Dānū enī in lege sonuit sanctificatio in die septimo. Isaias etiā p̄p̄eta eū omēdat ope vel mūnere septenariō. Lū itaq̄ legis denario spūscū per septenariū numerū accedit: sūt. x. ⁊ viij. q̄ numer⁹ ab

vno vñq; ad seipm cōputatis oib; crescs ad cētū  
qui quagintatres puenit. **T****G****R****E**. **A**cām? etiā per  
trigonū. x. t. vii. veniūt qui quagitaūtū. In quiqua  
gētūo aut anno cūc? pp̄ls ab omni opatōe q̄sc̄s  
bat: sed vera requies in vnitate est. vbi n. scissura di  
uiūdīs est: vera requies nō est. **T****A****V****G**. Nō ergo tā  
tūmodo centū qui quagintatres sancti ad vitam re  
surrecturi significant eternā: sed omnes ad gratias  
spiritus p̄tinētes hoc numero figurant: qui etiā nu  
merus ter babet qui quagenariū numerū: et insuper  
ipla tria propter mysteriū trinitatis. Qui quagenar  
ius autē multiplicatis septē per septē et viiius adie  
ctōne compleſ. viiius autem addit: et eos significet  
eē vñū. Non aut fruſtra dictū ē q̄ erāt magni. Lū  
enī dixiflet dominus: Non veni soluere legē: h̄ implere:  
datur spiritū vñq; per q̄ē lex posset impleri:  
paucis verbis interpohtis ait: Qui fecerit et docue  
rit: magn' vocabit in regno celorū. In p̄ma autē pi  
scatiōne rhete ppter significāda scismata rūpebat: h̄  
vñq; in illa summa pace sanctoz illa erūt scisma  
ta priuuit ad euagelistā cōsequēter dicē: Et cū tanti  
zēnt. i. tā magni nō est scismum rhete: tanq; illud re  
spiceret vbi scismum est: et in illi? mali cōpatōe comē  
daret hoc bonū.

**D**icit eis iesus: Elenite prādete.  
Et nemo audebat discubētiū intro  
gare eū: tu quis es? sciētes qz dñs ē  
**L**et uenit iesus et accepit panē et da  
bat eis: et piscez similiter. Hoc iam  
tertio manifestat? est iesus discipul  
suis cuz resurrexisset a mortuis.

**T****A****V****G**. Peracta p̄scatōe dñs eos ad prādiū vo  
cat. vñ dr: Dileis ie. vñi. prādete. **C****H****R****Y**. Nic qdē  
nō dicit q̄ comedit cū eis: sed lucas h̄ dicit. Hoc at  
siebat: nō vt natura indigēt cibis de reliquo h̄ cō  
descētōe ad demfatōem resurrectōis fcā. **T****A****V****G**.  
xlii. de ci. dei: Corp̄a aut iustoz q̄ in resurrectōe futu  
ra sunt: neq; ligno vite indigebit: quo fiat vt nullo  
morio vel senectute iniuerata moriane: neq; vllis  
alija corporib; nutrimenti: qb; esuriēdi atq; sitiēdi q̄  
līciq; molestia deuinet: qm̄ certo et uiolabil: mu  
nē imortalitat̄ iduēt: vt n̄ nisi velit possib: litate nō  
nccitate vescāt. nō. n. pt̄as: h̄ egestas edēdi et bibēdi  
talib; corpib; auſereſ. sic et salvator n̄ p̄ resurrectō  
ne iā qdē in spūali carne: sed iū vera: cibū ac potuz  
cū discipulis sumpsit: nō alimētoz indigētā: sed ea  
qua et h̄ poterat p̄tāte. Sequit: Et ne. au. discū. int.  
eū: tu quis es: sci. qz dñs est. Ac si diceret. **T****A****V****G**.  
sug iob. Nemo audebat dubitare q̄ ip̄e eset. Tāta  
. n. erat euīdētia veritatis: vt eoꝝ nō solū negare sed  
nec dubitare qdē vñl? auderet. qm̄ si quisq; dubitarz  
vtiq; interrogaret. **C****H****R****Y**. Uel hoc dicit: q̄a de  
reliquo nō similr cōfidebat ei loqui vt p̄us: sed cū si  
lētio et reuerētia m̄lta sedebat attēdētes in eū: et for  
mā quidē alteratā vidētes et m̄lta admiratōe plenā  
valde stupefacti volebāt interrogare. Sed formido  
in h̄ q̄ sciebat q̄ dñs ē: detinebat interrogatōnem: et  
solū comedebat q̄ eis dabat cū p̄oz p̄tāte. h̄ aut nō  
respicit i celū: neq; humana illa facit: ondēs qm̄ cō

descētōis ḡa siebat. vñ subdif: Et ve. ie. et acce. pa. et  
da. eis: et p̄s. filr. **T****A****V****G**. M̄ystice autē p̄scis assū  
xps est passus. Tp̄le est et panis qui de celo descēdit.  
buic incorp̄at ecclesia ad p̄ticipādū beatitudinē s̄e  
piternā. ppter hoc dictū est: Afferte de p̄scib? quos  
prēdidisti nūc: vt oēs q̄ hāc spēm gerim? q̄ illū septe  
nariū numerz disciploꝝ p̄ quē p̄ot in h̄ loco n̄a eni  
uersitas intelligi figurata tāto sacramēto nos cōicare  
nossem?: et eidē beatitudini sociari. **T****G****R****E**. Per hoc  
etiā q̄ septē discipulis vltimū cōiuuiū celebraſ: eos  
tūmodo q̄ septiformi ḡra sancti sp̄us plent sunt: fu  
tueros secū in eterna refectōe pemiciat. septē quoq;  
dieb; oē h̄ ips euoluit: et sepe leptonario nūero p̄f  
ctio designat. Illi ḡ vltimo cōiuuiū de p̄ntia vīat  
epulaſ: q̄ uīc p̄fectōis studio terrena transcedunt.  
**C****H****R****Y**. Quia vñ nō cōtinuo cū eis cōuersabat:  
neq; n̄t vt p̄us: subdit euāgelista dicēs: Doc iā t̄rio  
manifestat? est iesus discipul' suis cū resurrexisset a  
mortuis. **T****A****V****G**. Qd̄ nō ad ipas demōstratiōes h̄  
ad dies referre debem? i. p̄mo die cū resurrexisset: et  
p̄o? dies octo qm̄ thomas vedit et credidit: et h̄ die  
qm̄ h̄ de p̄scib? fecit: et deinde quoties voluit vñq; ad  
diē q̄dragesimū quo ascēdit in celū. **T****A****V****G**. de cō  
euā. Inuenim? autē apud q̄tuor euāgelistas decies  
cōmemoratū dñm vñsum ḡe post resurrectōem: se  
mel ad monumētū a mulierib;: itēp̄ eisdē regrediēti  
h̄ a monumētō in itinē: tertio petro: q̄rto duob; eū  
tib; in castellū: q̄nto plurib; in hierlm: vbi non erat  
thomas: sexto vbi vedit eū thomas: septimo ad mare  
tyberiadis: octauo oib; vñdeci in galilea: hono vt  
dicit marc? nouissime recubētibus: decimo ip̄o die  
ascētionis nō iam in terra: sed eleuatū in nube.

**C**um ergo prādissent dixit simo  
ni petro iesus: Simō iohannis dili  
gis me plus his? Dicit ei: Etiā do  
mine: tu scis quia amo te. Dicit ei:  
Pasce agnos meos. Dicit ei iterū:  
Simō iohānis diligis me? Ait illi  
Etiam domine: tu scis quia amo te  
Dicit ei iterum: Pasce agnos me  
os. Dicit ei tertio: Simō iohānis  
amas me? Contristatus est petrus  
quia dixit ei tertio: Amas me. Et  
dixit ei: Domine tu omnia nosti: tu  
scis quia amo te. Dicit ei: Pasce  
oues meas.

**T****H****E****O**. Sinito prādiō: cōmissionē ouīū mūdi  
petro cōmedat: nō alij. vñ de dicit: Lū ergo prādis  
sent dicit simoni petro iesus: Simō iohānis diligis  
me pl? his? **T****A****V****G**. Scīes dñs īterrogat. Sciebat  
enī dñs q̄ nō solū eū diligenter: vñi etiā q̄ pl? oib;  
eū diligenter petrus. **A****L****C****V****I**. Dicit autē simō iohā  
nis. I filius iohānis carnalis patris. M̄ystice q̄uē  
simon obediēs: iohānes gratia merito hoc nomine  
vocal. i. obediēs gratie dei: vt ondās q̄ ardētiori eūz  
charitate ap̄lectiū meriti huāni: h̄ diuini eē mūer.

# Johannes

**T**AVG. in fine pasc. **L**ū aut dñs morere timuit et negavit: resurgens aut dñs amore inseruit: timore fugauit: nā qñ negavit mori timuit: resurgentem dñm qd timet: in quo morte mortuam regir: vñ se q. **A**it illi: etiā dñe tu scis q: amo te. **C**onfitesti aut amorem suū: oves suas commendauit: vñ se q. **D**icit ei: pasche agnos meos. rāq: nō eēt vbi oñdēt petr: amore suū in xp̄m nisi eēt pastor: fidelis sub pñncipe oīz pastor. **CHRY.** Qn. maxime oīm tribuit nobis eā q: de sup est beniuolētiā ē prior: pcuratio. **P**reterē aut dñs alios petro de talib: loq: ecim: n. apl: erat petr: et os discipulor: vñ collegi. vñ et negotiō deleta: cōmituit ei plātōem fratrū. **E**t negatōem qui dē ei nō exprobiat sed dicit: Si diligis me: pñste frībus: et fernētē amore que p oīa demōstrasti nūc oīi de: et aīam quā dixisti te eē positur: p me: hāc da p ouib: meis. **S**eq: **D**icit ei ier. si. iohā. oīl. me. **A**it il. etiā do. tu scis q: amo te. **T**AVG. **N**erito dñ petro **D**iligis me: et rñdet: Amo te. eiq: dñ: **P**asche agnos meos. vbi etiā demōstrat vñū atq: id eē amore; et dilectōem. nā etiā dñs nouissime nō ait: **D**iligil me: sed **A**mas me. **S**eq: **D**icit ei ter. si. iohā. amas me. **T**er tio etiā petr: vñ diligat dñs interrogat. **R**eddit enīz negatiō trine trina confessio: ne minus amore ligua fuiat q̄ timori: et pl: voci elicuisse videat mors unī nēs q̄ vita pris. **CHRY.** Tertio etiā interrogat et ter tio iniūgit eadē: oīdēs q̄tū app̄ciaf plātōem. p̄parū ouū: et qñ h̄ ē marie ei: amoris signū. **THEO.** Ex tūc etiā inolēnit: s̄uetudo et ter cōsiteat q̄ veniunt ad baptisimū. **CHRY.** Deinde tertio interrogat: tur bat: vñ se q. **L**ostrista. est pe. q: di. ei ter. amas me. Rursus formidās p̄ora ne forte estimās se diligē: si nō diligat: corripiaē sicē et p̄us corrept: ē: mltū se esti mās forte: vñ ad ipm xp̄m ffligit. vñ se q. **E**t dicit ei: dñe tu oīa scis. i. ineſſibilitia cordis pñtia et futura. **T**AVG. de v. do. Inde ḡ cōtristat: ē q̄ sepe interro gat: eēt ab eo q̄ scuerat qd interrogabat: et donauēat qd audiebat. **C**leracit ḡ rñdit: et de intimo cordis p̄ tulit amātis vocē dicēs: Tu scis q: amo te. **T**AVG. sup ioh. Nō aut addidit. **P**l: his. h̄ ei rñdit qd de se ipso sciebat: nō enī q̄tū ab alio quolibz: diligēt scire poterat: q̄ cor alteri: vñcē nō potat. **S**eq: **D**icit ei: pa. oves meas. q. d. **S**it amoris officiū pascē dñcū gre ḡ sic fuit timoris indiciū negare pastore. **THEO.** P̄ot aē q̄ assignare dñia: iter agnos et oves. Agni sunt q̄ introducūt: oves vñ pfeci. **ALCV.** Pascē aut oves ē credētes in xp̄o ne a fide deficiat: fortia terrena subsidia si nīce ē subditis pñuidē: et exēpla vñtū cū vñbo pñdicatōis impēdē: aduersariis obfīstē: erratēs subditos corrigē. **T**AVG. Qui h̄ aut aio pa scit oves xp̄i: vt suas velit eē no xp̄i: se cōuicūt amare no xp̄m: vel gloriādi vel dñandi vel acc̄redi cupi ditate: nō obediēt et subueniēt et deo placēdī cha ritate. Nō ḡ nos sed ip̄z amem: et in pascēdis ouib: ei ea q̄ sunt ei: nō q̄ nrā sūt q̄ram: q̄lq̄s enī seip̄z nō dñi amat: nō amat se: q̄ enī nō p̄t viuē de se: morit vñq̄ amādo se: nō ḡ se anat: q̄ ne viuat se amat. **L**ū vñ ille diligēt de quo viuit: nō se diligēdo magis ed ligit: vt eu diligat de quo viuit. **T**AVG. in f. pal. Ex titerunt aut qdā fui isideles: ouisserūt gregē xp̄i: et fur tis suis peculia sibi fecerūt: et audis eos dicē: Oves mee sūt ille. quid q̄ris ad oves meas: nō te iuēnā ad

oues meas: si et nos dicam⁹ meas: et illi dicāt suas p didit christus oves suas.

**A**men amen dico tibi: **C**ū eses iunior: cingebas te: et ambulabas ubi uolebas. **C**um autē senueris: extendes manus tuas: et aliis te ci get: et ducet quo tu nō uis. **H**oc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset eu.

**CHRY.** **L**ū dixiſſ petro dñs de amore quē bēbat ad ipm: pñuiciat ei martyriū qd p ipo debebat susti nere: erudire nos volēs quō eum amare oī. vñ oīcīt Amē amē dī. **L**ū es iu. cīnge. te et abū. vbi sole. **M**enit pñis vite: q: in sc̄larib: iuēnis qdē vñlē: q̄ vñ senuerit inutilis. **I**ndiūnis aut nō ita ē: s: cū supuenerit senect̄: tūc vñlē clarior: nūc virilitas indu strio: in nllō ab etate pñbīta. qā ḡ petr: sp̄ volebat in picul' eē cū xp̄o dicit ei: **L**ōfide: ita ip̄lebo tūi de fideriū: et q̄ passus non es iuēnis exīs: oporeat t̄ pati senē. vñ se q. **L**ū aut senueris. Per qd̄ onidē: neq: tūc iuēnis erat neq: senec: s: vir pñct̄. **ORI.** sup mattb. **A**t attēde q̄ nō facile inuenit q̄ er ei q̄ apti fuerit ad h̄ op̄: et cito trāseat de hac vita. vñ nē petro dñ. **L**ū senu. extē. ma. tuas. **T**AVG. hoc ē crucifigeri. Ad h̄ aut et venias. Ali: te cīget et ducet q̄ nō vis. **P**ri: dixit qd̄ fieret: et deide qd̄ fieret. nō cī crucifix: sed crucifigēd̄ quo nollz: ē duc̄. **S**olut̄ q̄pp̄ a corpē cē volebat cui xp̄o: s: si fieri posse pñter mortis molestiā vitā: cūp̄scēbat eternā: ad quā molestiā nolēs venit: s: volēs eā vīcī et reliquē bunc iſfirmiratis affectū quo nēo vult mori vñcē adeo nālē et eū brō petro nec senectus auferre potuerit. sed molestiā q̄tū acūq̄ sit mortis: dñ eā vīcī vis amo: q̄ amas ille: q̄ cū sit vita nrā: etiā mortē voluit ferre p nobis. Nā si nlla eēt mortis l̄ pñia molestia: nō esset tā magna martyriū gli. **CHRY.** Dicit ergo: Quo nō vis. pñter nālē cōpassiōem aīe: q̄ in vita sep̄at a corpē: deo hoc vñlērē dispēsante: et nō multi sibi mortē inferāt violētā: deide erigēs auditorē euāge lista iduxit: **H**oc aut dixit significāt̄ qua morte clarificatur: eēt deū. **N**ō dīt: **D**ouitur: eēt: ut dīcas qñ pati p ipo: glia est patiētis et honor. **N**isi autē certificaref anim⁹: quia vere deus est: mīme ei: intui tu mortē toleraret: quo fit vñ sanctoz mors dñmne sit glorie certitudo. **T**AVG. Dūc inuenit exītū ille negator et amator: ut p ei: noīe pñfecta dilectōe mōrēf: cū quo se moritū puerla festinatiōe pñfīat Hoc enī oporebat: et p̄us xp̄s p petri salute: deide petrus p xp̄i pñdicatione mōrētur.

**E**t cuz hoc dixisset: dicit ei: **S**ic quere me. Conuersus petrus uidit illum discipulum quem diligebat ie sus sequētēz: qui et recubuit in cena super p̄ectus eius et dixit: **D**omine quis est qui tradet te? **H**unc ergo cum uidisset petrus: dicit Iesu:

**D**omine hic autem quid? Dicit ei Iesus: Sic enim uolo manere donec ueniam. Quid ad te? Tu me sequere. Ex iustis ergo sumus iste inter fratres: quod discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Iesus: non moritur: sed sic enim uolo manere donec ueniam: quid ad te?

**A**VG. Num prouidasset dominus petro qua morte clarificatur etenim enim inuitat enim ad sui sequentias. vñ dñs. Et cum hoc dixi. di. ei: Sequere me. Sur dñs petro: Sequere me: nec dicit ceteris qui similius aderat: qui enim sic magistrorum discipuli sequebatur? Sed si ad passioem intelligendum est: nūqđ solus per ipsam a vita passus est petrus: nonne ibi erat iacobus qui ab herode manifestatus occisus. Vix aliquis dixerit: quoniam non est iacobus crucifixus: merito dictum esse petro: Sequere me. qui non solum morte: sed et morte crucis sicut christus excepit est.

**T**HEO. Audies autem petrus quia morte pro christo passus est: querit de iohanne an moriatur. unde sequitur. Conuersus petrus videt illum discipulum quem diligebat Iesus sequente: qui recubuit in cena supra pectus eius discubere faceret. Credo ut illi euangelium quod per eum fuerat predicatur: divinam excellentiā hoc modo alius comedaret. sunt qui senserint: et hi non contenterunt sacri eloquii tractatores a christo iohanne propriae plausu: quia ab ineunte pueritia castissimum viventer. Sequitur: Hunc ergo cum vidisset petrus dixit Iesus: Domine haec autem quid? THEO. I. nūquid non morieris et ipse: ut qui dam exponit. Sequitur: Dicit ei Iesus. Sic enim tu. ma. do. re. quid ad te? AVG. Et repetitum est: Tu me sequere tanquam ille ideo non sequeres: quoniam enim manere voluit donec ueniat. Quis facile aliud esse credat: quod fratres crediderunt qui tunc erant. Sequitur. nō existit g. f. iste inter fratres. quia disci. il. non moritur. Sed hanc opinionem iohannes ipse abstulit subdedit: Et non dixi. ie. non mori. sed sic enim tu. ma. do. re. quid ad te? Sed cui placet adhuc resistat: et dicat vero eē quod ait iohannes: non dixisse dominus quod discipulus ille non moritur: sed hoc tu significatus es talib[us] quibus enim dixisse narravit. THEO. Ut dicit: Christus non negauit iohanne moritur, nam quod erat moritur: sed dixit: Uolo enim manere. i. uiuere usque ad mundi finem: et tunc per me patientem martyrium: et tunc fatebor adhuc illum uiuere: ab antitypo vero debet occidi: una cum belia predicatorum nomine Christi. Sed et si assignefei sepulchrum: uiuens quod illud itrauit: postea discessit. AVG. Uel forte aliquis in illo sepulchro ei quod est apud ephe-sus dormire poti[us] est: quod mortuum iaceat stetiderat: assumptus argumetur: quod illie terra sensu scaturiret et quod ebullire prohibetur: atque h[ab]et ei anhelitu fieri p[re]tinacem assenerans. Sed cur ei discipulo quem per ceteris diligebat: per magnu[m] munere logu[m] in corpore donauerit sonum: cum bunt petrus per ingentem martyrij gloriam ab onere corporis absoluuerit ei quod cocesserit quod paulus se cōcupiscere dicit. Lupio disoluere et eē cum ipso. Si autem vere ibi quod super sparsit fama aut ideo sit: ut eo modo comedat p[re]ciosa mors eius: quoniam non ea comedat martyrium: aut propter aliud aliud

quod nos latet: manet tamen questione: cur dixerit dominus de hoie morituro: Sic enim uolo manere donec ueniam. Illud etiam mouet ad querendum: cur iohannes per dilectionem dei: cum ipsum dominum per dilectionem petrus. quanto ipse sapienter: melior est quod per dilectionem christi: felicior: est vero quod per dilectionem christi faciliter responderem: si iusticiam liberatoris nostri quem admodum desiderare p[ro]uiderem. Aggrediar igitur de solueda quod tam ingenti duas vitas sibi divinitus predicatas nouit ecclesia: quoniam una est in fide: altera in spe. Ista significata est per apostolum petrum propter apostolatum suum patrum: illa per iohannem. ideo huic dicit: Sequere me per imitacionem p[ro]p[ter] fieri t[em]p[or]alia mala. de illo vero dicit: Sic enim uolo manere donec ueniam. q. d. Tu me sequere per imitacionem fieri t[em]p[or]alia mala. Ille maneat donec semper uenit redditus bona. quod aptius dici potest: perfecta me sequens actione informata mee passio exponit. In choata vero contemplatio maneat donec vestitus perficienda cum uenerio: quod non sic intelligendum est: quod dixerit remane vel permanere sed expectare: quoniam quod per eum significatur: cum uenerit Christus ipse liberabit. in hac autem actione uita promulgatur Christus diligimus: tanto faciliter liberamur a malo. at ipse nos minus diligimus quod nos sumus: et hinc tunc liberabit: ne spiritus tales sumus: ibi vero amplius nos diligimus: quoniam quod est de divisione: et quod a nobis auferat non habemus. amet genitivum petrus: ut ab ista mortalitate libemur. amem ab eo iohannes: ut in illa immortalitate fuemus. Cur ergo iohannes minus enim diligebat quam petrus: si ea vita significabat in quantum est multo amplius diligendum: nisi quod propter dictum est: Uolo enim manere. quoniam et ipsum amo: et quod tunc multo amplius erit nondum habemus: sed expectamus futurum: ut dum ipse uenerit habeamus. Hoc ergo per te significatum est per amationem: sed minus amationem. quod minus nos amat Christus noster quam bratus. ueritas autem contemplacionis quod tunc futura est minus amamus: quod nunc nondum nouimus: nec habemus. Ne tamen istos insignes apostolos separari: et in eo quod significabat petrus abo erant: et in eo quod significabat iohannes ambo futuri erant. GLO. Uel aliter: Sic enim uolo manere. i. nolo enim per martyrium obliuiscere: sed expectare enim in placida absentia carnis sue: quoniam ego ueniens recipi ueniam in eterna beatitudine. THEO. Uel aliter. Lotus in hoc quod dicit dominus petro: Sequere me: cuncto rati fideliu[m] placitum est in institutum. Similis autem et sequitur intelligas hic imitationem in cunctis et rebus et operibus ostendit etiam affectum ad ipsum: quod qui nobis astricti oves sumus: hos sequi nos volumus. CHRY. Si vero dixerit quod: qualiter igitur iacobus thronum asumptus hierosolymorum: illud etiam dicatur: quoniam petrus orbis terrarum in thronis auerit regnum. Sequitur: Conuersus petrus videt illum discipulum tecum. Non sine causa recolit illam accusationem: sed ut ostendat quod petrus habebat fiduciam per negationem. Qui n. in cena non andebat interrogare: sed iohannes interrogacionem comisit huic et propositura fratre credita est: et non solum non committit alteri interrogare que ad ipsum pertinet: sed de reliquo ipse pro aliis magistris interrogat. Quia igitur magna ei predixerat dominus et orbem terrarum commiserat: et martyrium prenuntiaverat: et amorem protestatus est amplius: volens et iohanne communicatore accipere dixit. hic autem quid: quasi diceret: Nonne eadem nobiscum veniet via. Valde enim iohannem amabat petrus: et peruenit gelatum ostendit eorum colligatio: et in actibus apostolorum. Sic igitur nunc vice reddit petrus iohanni

# Johannes

**I**nīmā sūt eū velle interrogare: de seipso: t nō audere: ipse p eo suscipit interrogatōem. **Q**uiā vō debe bāt orbis terrarū p curatiōem accīpe: nec oportebat eos de reliquo fibi inuicē eē cōiūctos: qd cēt dānū orbis terrarū. ppterēa oīs dicit fīm līram grecā: **S**ic eū volo manere donec veniā: qd ad te: tu me sc̄e. q.d. **O**p̄ tibi cōmissum attēde & pfice: hūc vō si vos luco manere hic qd ad te? **T**HEO. **Q**uod vero dīs  
**L**ū venero. quā sic intellexerūt: ac si diceret: **Q**uos nūc cōtra iudeos q me crucifixerūt: veniā p cūtēs illos baculo romanop. **A**uit. n. hūc aplm esq; ad re spafiani tps cū bierusalē capiēda erat in locis illis cōuersatū. **V**el dicit: **D**ū venero. i. dū hūc volēs diri gā ad pōdicādi: te nāq nūc dirigo ad orbis pōrifica-  
 tur: t in hoc sequē me. ipse vō maner: hic donec t eūz educā sicut te. **C**HRY. Deinde euāgelista discipu-  
 lor opione ponit t corrigit: vt supra dictū est.

**H**ic est discipul⁹ ille qui testimoniū phibet de his: t scripsit hec. **E**t scim⁹ quia uerū est testimoniū eius. **S**unt autē t alia multa que fecit ie-  
 sus: que si scribant per singula: nec ipm arbitror mūnduz capere posse  
 eos qui scribendi sunt libros.

**C**HRY. **Q**uiā ex multa certitudine sc̄psit iohannes: nō refutat suip̄f̄ testimoniu in medium ferre. **V**nde dicit: **H**ic est discipul⁹ ille qui testimoniū phibet de his. **L**ōsuetudo. n. est cū valde vera dicamus nrm̄ testimoniū nō denegare. t multo magis ille q spūsancto scribebat. vii t alij apli dicebant: **N**os su-  
 m̄ testes hor. **S**eq̄. **E**t scribebat hec. qd ipse sol⁹ dīc q posterior ad scribēdū venit xp̄o monete. vii t fre-  
 querēt oīdit xp̄i ad se amoī: occulte inſinuās cām et qua ad scribēdū pcessit: t fideſignu faciēs hunc fmōnē ex sua dignitate. **S**eq̄. **E**t sciebat qī vē est  
 testimoniū ei? **O**mni⁹ enī aderat: t neq; cū crucifi-  
 geref defuit: t mī ei cōmīſta ē: q̄ sunt signa amoris:  
 t q̄ cū certitudine ſciat oīa. **E**t si alij nō credāt: idu-  
 cāt ad credēdū ex h̄ qd subdit. **S**ūt autē t alia mīta  
 q̄ fecit iohes. **V**nde manifeſtū ē q̄ nequaq̄ ſcripsi ut  
 xp̄o grām p̄ſtarē: cū tot exētib⁹ nō tot ſc̄pseri quot  
 ceteri: ſed hor plura reliqui cōtumelias t cōmīta i  
 mediū pponē. **F**ū autē q̄ ad glīam alteri⁹ ſcribit: oī  
 ecōtrario ea q̄ ſunt exp̄robaliora racē: q̄ vō ſūt clara  
 pponē. **A**VG. **Q**d autē subdit: **Q**ue ſi ſcri. p ſingu-  
 nec ipm arbi. mī. cape. eos q̄ ſcribē. ſunt libros. **N**ō  
 ſpacio loco credēdū eft mūdū cape nō poſſe: h̄ ca-  
 pacitate legētū ḥphēdi nō poſſe: q̄uis ſalua rēm̄ fi  
 de plerūq; vba excedere videā ſidē: qd nō ſit qñ ali-  
 qd qd erat obſcurū vel dubiū exponiſ: ſed qñ id qd  
 qd aptū ē vel augeſ vel extenuat: nec tñ a tramite ſi  
 gnificade vītatis errat: qñ ſic vba rē q̄ indicat exces-  
 dit: vt volūtas loquētis nec fallētis appear. hūc lo-  
 quēd modū greco noīe byp̄bolē vocat: q̄ mod⁹ ſic i  
 h̄ loco ita in nonnullis alij diuinis līris inuenit⁹.  
**C**HRY. **V**el h̄ referēdū eft ad ei⁹ potentiā q̄ facie-  
 bat virtutē. ſicut. n. nobis facile ē loq; ita t illi t ml̄  
 to facili⁹ facere que volebat: quia ipse eft ſug omnia  
 vē ſbenefic⁹ in ſecula ſeculop. **A**men.

<b>D</b> ominica tertia in aduentu	
<b>M</b> iseritū iudeab hierofoly.	.i.
<b>I</b> n nativitate domini nostri iesu christi	.i.
<b>I</b> n principio erat verbū: t verbū erat.	.i.
<b>I</b> n festo sancti iohannis euangeliste	.i.
<b>D</b> ixit iesus petro: ſequere.	viii.
<b>I</b> n octaua epiphanie	.i.
<b>D</b> ixit iohannes iesum.	.i.
<b>D</b> ominica p̄ma post octauā epiphanie	.ii.
<b>R</b> uptie facte ſunt in chana galilee.	.ii.
<b>F</b> eria ſexta post dominicā p̄aaz in quadragēſima	.v.
<b>E</b> rat dies festus iudeorum.	.vii.
<b>F</b> eria ſecondā post oīſicā ſecundā in quadragēſima	.vii.
<b>D</b> ixit iesus turbis iudeoz: ego.	.vii.
<b>F</b> eria ſexta post oīſicā tertīā in quadragēſima	.vii.
<b>V</b> enit iesus in ciuitatem ſamarie.	.vii.
<b>S</b> abbato post eandem	.vii.
<b>P</b> errexit iesus in montem oliveti.	.vii.
<b>D</b> ominica quarta in quadragēſima	.xi.
<b>A</b> bīt iesus trans mare.	.xi.
<b>F</b> eria ſecondā post eandem	.xi.
<b>E</b> rat pascha iudeorum.	.xi.
<b>F</b> eria tertia post eandem	.vi.
<b>I</b> am die festo mediante.	.vi.
<b>F</b> eria quarta post eandem	.xi.
<b>P</b> reterēs iesus vidit hominē cecū a nati.	.xi.
<b>F</b> eria ſexta post eandem	.xi.
<b>E</b> rat quidam laguens.	.xi.
<b>S</b> abbato post eandem	.xi.
<b>D</b> icebat iesus turbis iudeorum.	.xi.
<b>D</b> ominica in paſſione	.vii.
<b>D</b> icebat iesus turbis: quis er vobis.	.vii.
<b>F</b> eria. ii. <b>M</b> iferitū p̄ncipes t pharisei.	.vii.
<b>F</b> eria tertia <b>A</b> mbulabat iesus in galilea.	.vii.
<b>F</b> eria quarta <b>F</b> acta ſunt encēna biero.	.v.
<b>F</b> eria ſexta <b>C</b> ollegērūt ergo confiliū.	.xi.
<b>S</b> abbato <b>C</b> ogitauerūt autē p̄ncipes.	.xi.
<b>F</b> eria ſecondā post dominicā in ramis	.xi.
<b>A</b> nte ſed dies pasche.	.xi.
<b>F</b> eria quinta in cena domini	.xi.
<b>A</b> nte diem festum pasche.	.xi.
<b>F</b> eria ſexta in parafœne	.xi.
<b>E</b> gressus iesus cum discipulis.	.xvii.
<b>F</b> eria quarta post dominicā resurrectōnis	.xvii.
<b>D</b> anifestauit ſe iesus.	.xx.
<b>F</b> eria. v. post eandē <b>M</b> aria ſtabat.	.xx.
<b>S</b> abbato post eandem	.xx.
<b>U</b> na ſabbati maria magdalene.	.xx.
<b>D</b> omini ca. i. post pasche <b>C</b> ū ſero eſſet.	.xx.
<b>D</b> ominica ſecondā <b>E</b> go ſum p̄ſtor bon⁹.	.x.
<b>D</b> ominica tertia <b>M</b> odiciū t iam non	.xvi.
<b>D</b> ominica quarta	.xvi.
<b>V</b> ado ad eum qui miſit me.	.xvi.
<b>D</b> ominica quinta	.xvi.
<b>A</b> men amen dico robis: ſiquid perierit⁹.	.xvi.
<b>D</b> ominica post ascensionem	.xvi.
<b>L</b> um venerit paraclytus.	.xvi.
<b>I</b> n pentheco. <b>S</b> iquis diliget me.	.xvi.
<b>D</b> ominicæ ſigesima post pentheco.	.xvi.
<b>E</b> rat quidam regulus.	.xvi.
<b>I</b> n festo sancti thome apostoli	.xvi.
<b>T</b> homas viii de duodecim.	.xvi.